

SMÅFÖRETAGS BAROMETERN

Blekinge län

Juni 2020

Ett samarbete mellan Företagarna, Swedbank och Sparbankerna

företagarna

INNEHÅLL

Om Småföretagsbarometern	3
Nettotal och konjunkturindikator.....	3
Sammanfattning av konjunkturläget i Blekinge län	4
Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Blekinge län	6
Näringslivet i Blekinge län.....	5
Småföretagsbarometern – Blekinge län	7
Konjunkturindikator.....	7
Sysselsättning.....	9
Orderingång.....	10
Tackat nej till order.....	11
Omsättning.....	12
Lönsamhetsutvecklingen.....	13
Företagens prisförväntningar.....	13
Expansionsutsikter och hinder för expansion	14
Slutsatser	17

OM SMÅFÖRETAGSBAROMETERN

Småföretagsbarometern är i första hand en konjunkturenkät som redovisar hur Sveriges småföretag uppfattar det ekonomiska läget och deras förväntningar om utvecklingen de kommande tolv månaderna. Underlaget utgörs av intervjuer med företagare som har minst en och högst 49 anställda. Det är alltså företagarnas personliga uppfattning om konjunkturläget som kommer till uttryck i den redovisade indikatorn för konjunkturen.

Småföretagsbarometern är Sveriges största konjunkturundersökning inriktad speciellt på småföretagskonjunkturen och har genomförts sedan 1985. Undersökningen omfattar 4 000 företagare inom det privata näringslivet med 1-49 anställda. Urvalet motsvarar totalt över 473 000 privata företag fördelade över hela landet. Storleken på urvalet och antalet respondenter gör att svaren kan delas upp så att vi kan mäta skillnader i konjunkturuppfattning hos Sveriges småföretag i samtliga län.

Småföretagsbarometern produceras i samverkan mellan Företagarna, Sparbankernas Riksförbund och Swedbank. Vid genomförandet av intervjuerna har Novus medverkat. Det är vår förhoppning att Småföretagsbarometern på ett positivt sätt ska bidra till att öka kunskapen om och förståelsen för de små och växande företagens betydelse för den svenska ekonomin.

företagarna

Nettotal och konjunkturindikatorn

För att underlätta snabba svar ställs frågorna så att de kan besvaras utan hjälp av bokföring och statistik.

- a. Ja/nej
- b. Större, oförändrad eller mindre

Småföretagsbarometerns konjunkturindikator arbetar med **nettotal** där svaren räknas om till procentandelar. Skillnaden mellan procentandelen positiva svar och procentandelen negativa svar benämns nettotal. Ett värde mindre än 0 betyder kontraktion, medan ett värde över 0 betyder expansion. Nettotalet visar alltså hur snabbt tillväxten förändras, snarare än en absolut nivå

Sedan adderas nettotalet för sysselsättning, orderingång och omsättning. Summan av dessa nettotal bildar småföretagens **konjunkturindikator**.

Sammanfattning av konjunkturläget i Blekinge län

- **Småföretagskonjunkturen** i Blekinge är alltså positiv och något starkare än för riket som helhet, men konjunkturen har mattats av sedan i fjol. Utfallet av tillväxttakten blev betydligt lägre än vad företagen förväntade sig i fjolårets rapport. Företagens prognoser för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med en förväntad konjunkturindikator på lägre nivå än finanskrisåren i början av 1990-talet och under 2008/2009.
- **Sysselsättningstillväxten** är fortsatt positiv i Blekinge län men tillväxttakten har mattats av under de senaste tolv månaderna. Tillväxten ligger trots detta strax över riksgenomsnittet. Förväntningarna för det kommande året visar på en minskad tillväxttakt i sysselsättningen, men till skillnad från rikssnittet är förväntningarna på en positiv nivå.
- **Tillväxten i orderingången** i Blekinge har minskat under de senaste tolv månaderna. Tillväxttakten för orderingången är dock något starkare än riksgenomsnittet. Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång till historiskt låga nivåer.
- **Omsättningstillväxten** i Blekinge län har mattats av. Företagen i länet förväntar sig en kraftigt minskad tillväxttakt under de kommande tolv månaderna.
- **Lönsamhetstillväxten** i Blekinge län har mattats av och är lägre än riksgenomsnittet. På ett års sikt förväntas lönsamhetens tillväxttakt i länets företag minska kraftigt.
- Företagen i Blekinge län upplever bättre möjligheter att växa framöver än riksgenomsnittet. Av företagen i länet anser 66 procent att de har **goda utsikter att expandera** på sikt. Motsvarande andel för riket som helhet är 59 procent. Samtidigt vill omkring nio av tio företag i länet växa.
- Brist på lämplig arbetskraft är fortsatt det enskilt största **tillväxthindret** enligt Blekinges småföretag, vilket 29 procent uppger. En betydligt större andel än i tidigare mätningar upplever dessutom en svag efterfrågan av företagets varor och tjänster som det största hindret för tillväxt.

Magnus N:son Engelbäck
Regionchef Företagarna Blekinge

Tvärnit i konjunkturen! Redan innan utbrottet av covid-19 aviserades en annalkande lågkonjunktur. Blekinge läns företagares uppfattning om de kommande 12 månaderna är en dyster läsning, enda ljuspunkten är förväntan om framtida expansionsmöjligheter.

Konjunkturutvecklingen i Sverige och näringslivet i Blekinge län

Årets Småföretagsbarometer visar att konjunkturen hos landets småföretag med 1–49 anställda fortsätter att försvagas. Konjunkturindikatorn sjönk för tredje året i rad till 37 från 61 ifjol, den lägsta nivån sedan 2003. Det är en betydligt svagare utveckling än vad företagarna förutsåg under fjolåret, då konjunkturindikatorn förväntades stiga till 79. Den stora prognosavvikelsen beror sannolikt på att coronapandemin slog igenom med full kraft i svenskt näringsliv under mars och april. Företagens syn på konjunkturen försvagades allt snabbare under undersökningsperioden, som var veckorna 10–16. Det betyder att konjunkturindikatorn föll mer under andra perioden av undersökningen än under den första. I en delrapport vecka 13 var konjunkturindikatorn till 57, därefter har alltså uppfattningen om läget förvärrats avsevärt. Alla delar i konjunkturindikatorn (sysselsättning, ordergång och omsättning) har utvecklats svagare än prognosticerats vilket visar på en tydlig konjunkturavmattning bland landets småföretag.

Den svagaste utvecklingen har varit i de tjänsteproducerande branscherna, i synnerhet transportsektorn där konjunkturindikatorn noterades till minus 20 följt av hotell och restaurang (-13). Småföretag inom bygg- och tillverkningsindustrin men även handelsföretag klarade sig bättre jämfört med övriga delbranscher även om konjunkturindikatorn är lägre än i fjolårets undersökning.

Företagen, främst de minsta med upp till fyra anställda, är mycket pessimistiska om det närmaste året. Detta trots att regeringen har presenterat flera stödpaket riktade till företag. Den samlade konjunkturindikatorn förväntas sjunka till rekordlåga minus 20, vilket är en betydligt dystrare bild än minus 1 i delrapporten som presenterades i slutet av april (vecka 13). Det betyder att småföretagen förutser en djupare konjunkturedgång än under lågkonjunkturen i början av 1990-talet och 2008/2009. Både ordergången och omsättningen förväntas minska under det kommande året och är det som framför allt bidrar till nedgången i konjunkturindikatorn. Även företagens planer för sysselsättningen har blivit mer pessimistiska och andelen företag som tror att antalet anställda ska minska under det kommande året är nu något större än andelen företag som tror att det ska öka.

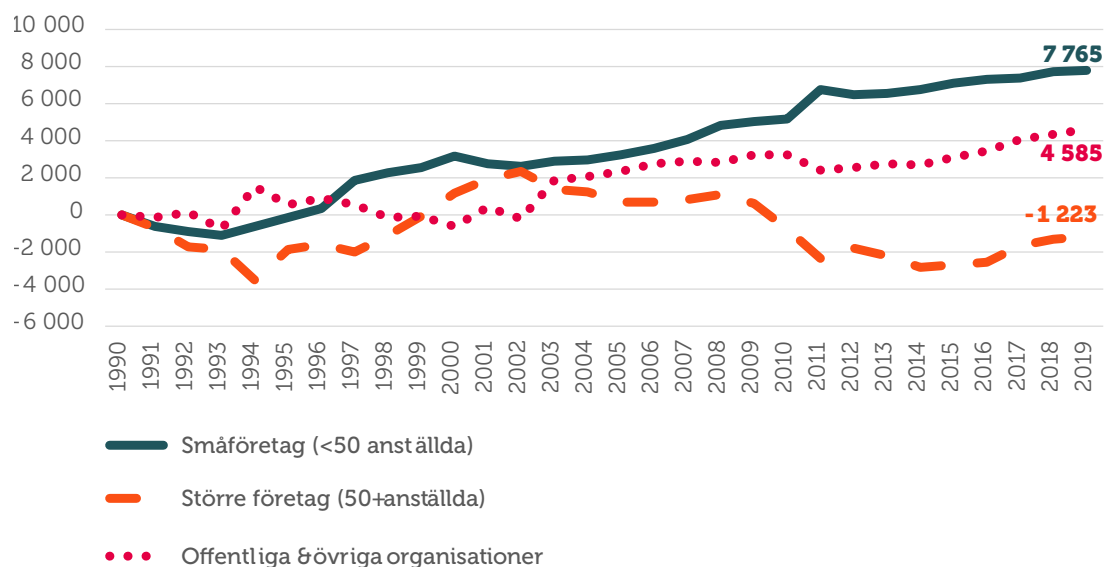
Näringslivet i Blekinge län

Många av företagen i Blekinge län är serviceföretag och underentreprenörer till stora tillverkningsföretag och den lokala handeln. Under det senaste året har utvecklingen varit positiv om än avtagande jämfört med fjolårets resultat. Den avtagande utvecklingen skulle kunna vara en effekt av politisk och ekonomisk oro i vår omvärld.

Den lokala näringslivspolitikerna har som mål att stimulera regionens näringsliv och därmed skapa en ekonomiskt hållbar utveckling samt ökad sysselsättning. Målet är att skapa väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av länet. Detta förutsätter ett brett samarbete mellan näringsliv, kommuner och andra organisationer. Region Blekinge ansvarar för det regionala utvecklingsprogrammet, ett strategidokument med övergripande mål och en framtida strategisk inriktning för det regionala utvecklingsarbetet i länet.

Figur 1 visar tydligt att det är de mindre, växande företagen som står för att sysselsättningen växer i Blekinge län. Även om antalet sysselsatta också har vuxit något i den offentliga sektorn.

Figur 1 Tillväxt av jobb i Blekinge län sedan 1990 (källa: SCB (Företagsregistret) och egna beräkningar Företagarna)¹

¹ Arbetsställen utan anställda räknas som 1 jobb. Sektorn jordbruk, skogsbruk & fiske, samt juridiska former så som bostadsrättsföreningar, kommuner och dödsbon exkluderas

SMÅFÖRETAGSBAROMETERN – BLEKINGE LÄN

Konjunkturindikatorn

Konjunkturen beskriver den makroekonomiska utvecklingen, alltså det allmänna ekonomiska läget i en ekonomi. Framförallt omfattar begreppet arbetslöshet, inflation och tillväxt. När man talar om konjunktur brukar man tala om hög- eller lågkonjunktur beroende på konjunkturcykeln. En konjunkturcykel är vanligtvis mellan tre till åtta år.

Högkonjunktur är när näringslivet har fullt upp med att producera och leverera varor eller tjänster. Det betyder att arbetslösheten är låg och att investeringarna ökar.

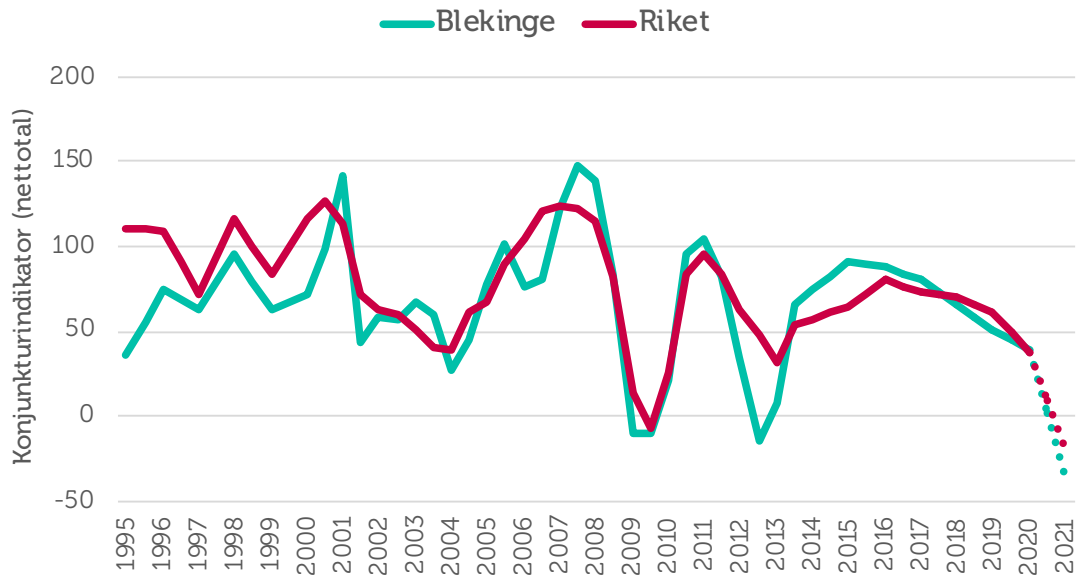
Lågkonjunktur är när efterfrågan på varor och tjänster är mindre än det som produceras. När företagen upplever minskad efterfråga på varor eller tjänster, kan de tvingas dra ner på personal och avstå nyinvesteringar. Det betyder att arbetslösheten ökar och investeringar minskar.

Utvecklingen inom sysselsättning, ordergång och omsättning hos Blekinge läns småföretag kommer att redovisas för att få en bild över konjunkturläget i länet. Genom att addera netttotalen för dessa tre faktorer får vi konjunkturindikatorn för småföretagen i Blekinge. Länets småföretagare har upplevt en relativt kraftig återhämtning i konjunkturen efter två perioder av väldigt svag konjunktur, först under 2008-2009 och sedan under 2012-2013. Från att år 2007 ha nått ett netttotal på 148, bottnade index 2012 med ett värde på -14. Efter det har länet haft flera år med god tillväxt. Tillväxten i länet har fortsatt även under detta år, men med en ihållande avmattning sedan år 2015.

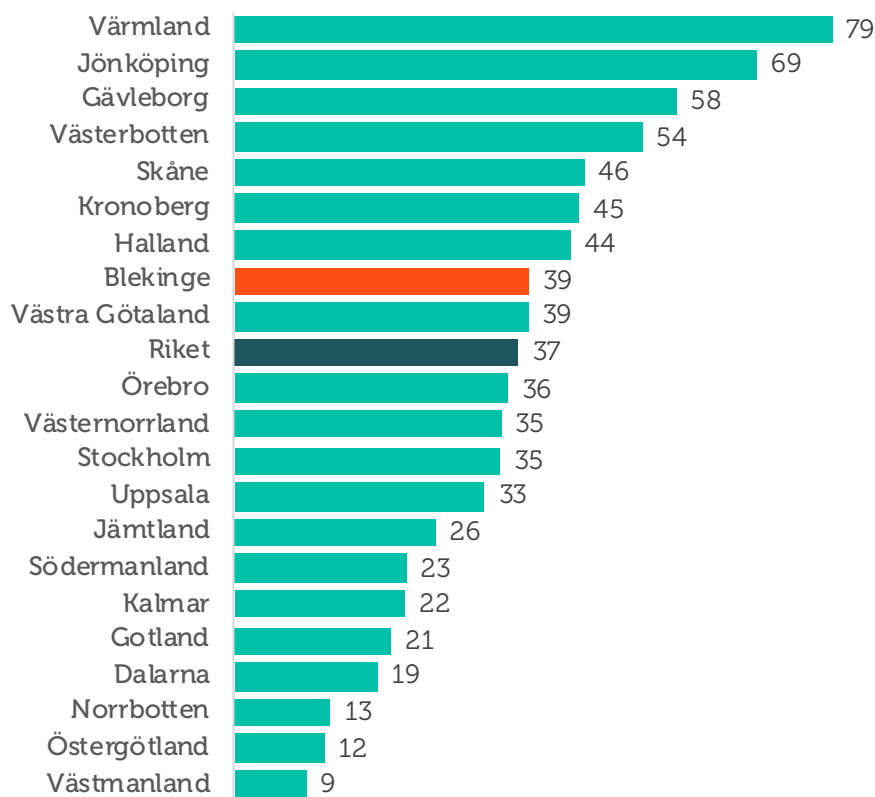
I 2019 års mätning var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i länet 51. Årets netttotal är 39 vilket därmed visar på en svagare tillväxt under året som gått, ett tapp på totalt 12 indexenheter. Trots avmattningen placerar sig Blekinge läns konjunkturindikator över riksgenomsnittets netttotal 37. Länsfördelningen runt riksgenomsnittet visas i figur 3. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjolårets rapport, då trodde de på en ökad tillväxttakt till ett netttotal på 73.

Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska. Deras sammanvägda prognoser gällande sysselsättning, ordergång och omsättning visar en kraftig nedgång och konjunkturindikator hamnar på nettotalet -35. Ett sådant utfall skulle innebära en nedgång med hela 74 indexenheter jämfört med resultatet för årets mätning (netttotal 39). Konjunkturindikatorn skulle därmed nå de lägsta nivåerna sedan tidigare finanskrisår. Motsvarande utveckling för riksgenomsnittet är ett förväntat netttotal på -20.

Figur 2 Sammanlagd konjunkturindikator; sysselsättning, ordergång och omsättning (nettotal) i Blekinge län och riket 1995–2020

Figur 3 Länsfördelning runt riksgenomsnittet av sammanlagd konjunkturindikator (nettotal) 2020

Sysselsättning

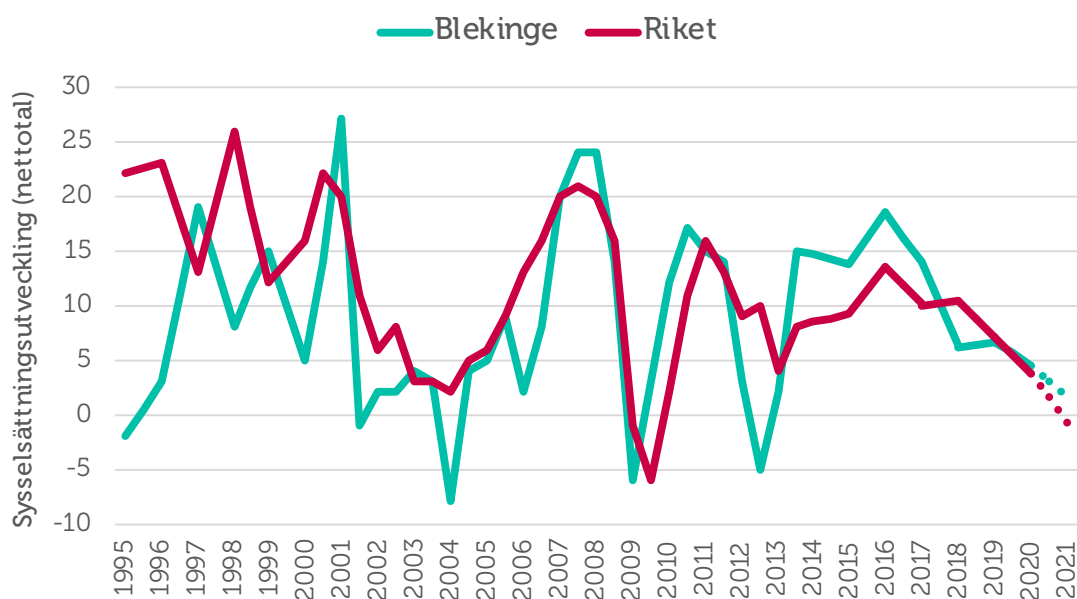
Sysselsättning mäter hur många som har jobb. Att vara i arbete kan vara som anställd, egen företagare eller att på annat sätt arbeta heltid eller deltid. Ett netttotal över noll betyder att andelen företag som ökat sysselsättningen är större än andelen företag som minskat sysselsättningen. Det innebär alltså att sysselsättningen totalt sett ökar i landets småföretag.

Mellan 2016 och 2018 mattades sysselsättningstillväxten i länet av relativt kraftigt. I fjolårets rapport planades dock denna avmattning ut och tillväxttakten ökade marginellt, se figur 4. Sysselsättningstillväxten är fortsatt positiv i Blekinge län men tillväxttakten har mattats av under de senaste tolv månaderna. Totalt har 16 procent av företagen i länet ökat sin personalstyrka samtidigt som elva procent har minskat antalet anställda i verksamheten. Nettotalet blir således 5, vilket är över riksgenomsnittet vars netttotal är 4.

Sysselsättningstillväxten i länet är därmed något lägre jämfört med fjolårets mätning (netttotal 7). Utfallet blev även en lägre tillväxttakt än vad företagen förväntade sig förra året, då förväntade de sig en ökad tillväxttakt till nettotalet 15.

Förväntningarna för det kommande året visar på en minskad tillväxttakt i Blekinges sysselsättning bland småföretagen. Nettotalet förväntas hamna på 2, vilket trots allt är en högre nivå än vid tidigare ekonomiska kriser. I riket som helhet är förväntningar ett netttotal på -1. Till skillnad från riksnittet finns det bland länets företag en förväntan om fortsatt tillväxt i sysselsättningen, om än på en låg nivå.

Figur 4 Sysselsättningsutvecklingen (netttotal) i Blekinge län och riket 1995–2020

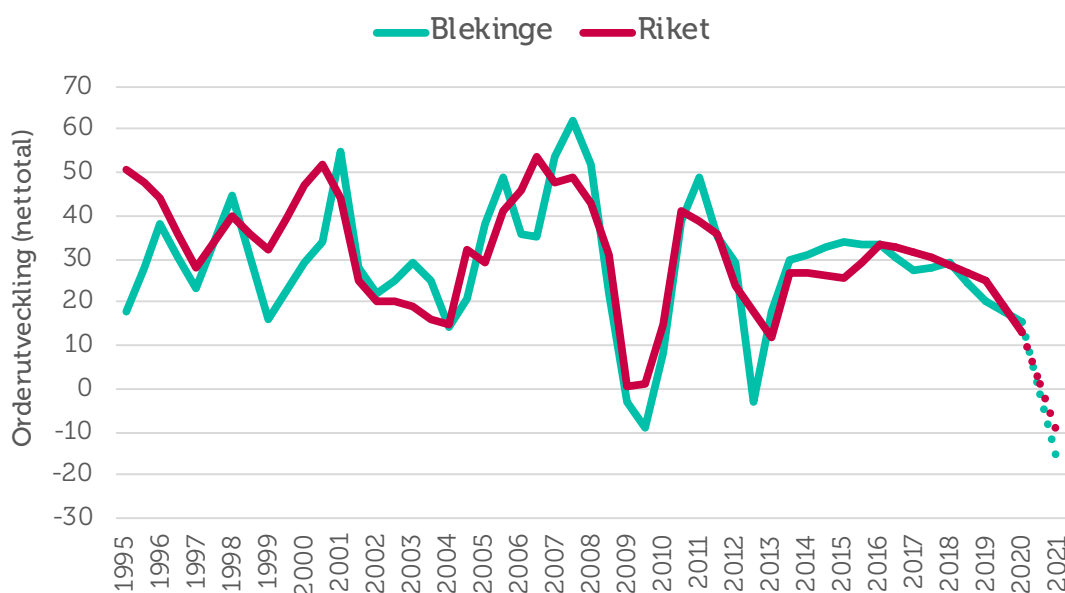
Orderingång

Med **orderingång** menas vanligtvis de beställningar som erhållits under en viss period. Eftersom själva antalet beställningar inte är särskilt informativt mäts orderingång som hur det totala värdet avseende orderingången, eller antal uppdrag, förändrats under tidsperioden.

Blekinge läns tillväxttakt för orderingången har mattats av under de senaste tolv månaderna, från nettotalet 20 i fjolårets mätning till 15 i år. Tillväxttakten i företagens orderutveckling har fallit markant under de senaste två åren, från nettotalet 29 år 2018. Denna utveckling är snarlik rikssnittets avmattning i tillväxttakten under samma tidsperiod, vilket illustreras i figur 5. I årets mätning ser vi att avmattningen varit något svagare i Blekinge län än för riket som helhet, vilket placerar länet över genomsnittet på 13. Sammantaget är det 38 procent av småföretagen i länet som haft en ökad orderingång, medan 23 procent uppger en minskad orderingång. Orderingången i länets företag har därmed sett en fortsatt tillväxt (netttotal större än noll), om än inte lika gynnsam som under fjolåret. Utfallet för orderutvecklingen blev lägre än företagens prognos i fjol, det förväntade nettotalet för 2020 var då 26.

Prognosen för orderutvecklingen de kommande tolv månaderna är tydligt påverkad av coronakrisen och visar på en stark nedgång. Endast 20 procent av företagen tror att deras orderingång kommer att öka, medan 38 procent förväntar sig att den minskar. Detta ger ett förväntat nettotal på -18. Motsvarande nettotal för rikssnittet är -11. Om prognosen stämmer innebär det att orderingången hamnar på en lägre nivå än vid finanskrisen 2008–2009.

Figur 5 Orderutveckling (netttotal) i Blekinge län och riket 1995–2020

Tackat nej till order

När tiden inte räcker till, om personal saknas, eller då finansiering saknas till nödvändiga investeringar kan många företag tvingas tacka nej till order. Av länets småföretagare har 31 procent tackat nej till order under det senaste året. Detta är en positiv utveckling sedan ifjol då andelen var 42 procent, och 47 procent året dessförinnan. Detta gör att Blekinge län detta år placerar sig under riksgenomsnittet på 36 procent.

Precis som för övriga Sverige är den främsta anledningen till att företagen tackat nej till order att de redan har mer att göra än de hinner med. I Blekinge län anger 63 procent av företagen detta som främsta anledning, 17 procentenheter högre än i fjol och över riksgenomsnittet som är 50 procent. Kapacitetsbristen är alltså mer påtaglig i länet än i riket som helhet.

Liksom tidigare år, och i likhet med riket som helhet, är även arbetskraftsbrist en betydande anledning till att företagen tackar nej till order. Som vi kommer att redogöra för längre fram upplever många företag i Blekinge län kompetensbrist som främsta tillväxthinder. Det kan förklara varför arbetskraftsbrist i form av exempelvis att företagen redan har mer att göra än vad de hinner med samt kompetens- och matchningsproblematik anges som huvudorsaker till att de tackat nej till order.

Alternativet "annan anledning" kan exempelvis handla om att lönsamheten inte är tillräcklig i uppdraget eller att det är brist på råvara eller materiel hos företaget för att möta uppdraget.

Figur 6 Huvudorsaken till att företag har tackat nej till order under de senaste 12 månaderna

Omsättning

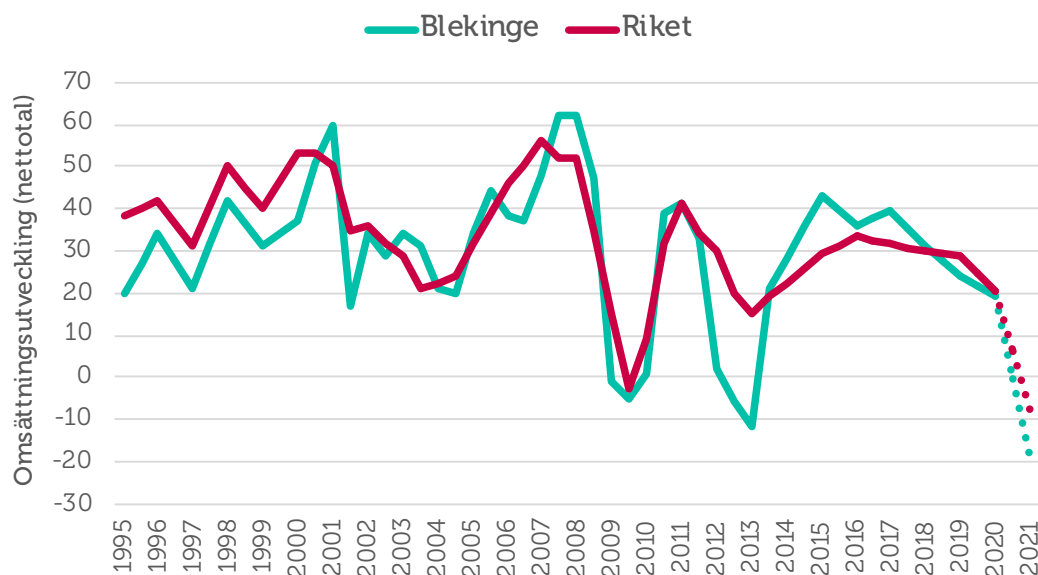
Ett företags **omsättning** är likvärdigt med dess sammanlagda intäkter från sålda varor och utförda tjänster under en viss period. Förändringar i omsättningen jämfört med föregående period används ofta för att indikera företagets tillväxt.

Omsättningstillväxten i Blekinge län är alltså positiv efter en kraftig ökning som började 2013, men som för tredje året i rad har mattats av (se figur 7). Omsättningstillväxt i länet minskade i årets undersökning från ett nettotal på 24 till 19 och ligger därmed fortsatt strax under riksgenomsnittet som är 20. I länet har 47 procent av företagen haft en ökad omsättning under de senaste tolv månaderna medan 28 procent minskade sin omsättning.

I fjolårets rapport överträffade länets företag sina förväntningar på omsättningstillväxten, och som en sannolik följd av detta skruvade de upp sina prognoser för de följande tolv månaderna. I Småföretagsbarometern 2019 var deras prognos för omsättningstillväxten nettotalet 32 för år 2020. Som vi ser blev utfallet lägre än denna prognos.

Coronakrisen har på kort tid lett till en kraftigt minskad efterfrågan på många företags varor och tjänster. Detta avspeglas också i företagens prognoser för omsättningsutvecklingen under de kommande tolv månaderna. Endast 21 procent tror att omsättningen kommer öka medan 40 procent förväntar sig att den kommer minska under det närmsta året. Detta resulterar i ett förväntat nettotal på -19 för omsättningsutvecklingen. Ett sådant utfall skulle betyda en historiskt låg omsättningstillväxt för Blekinge län. Prognosen för hela riket är nettotal -8.

Figur 7 Omsättningsutveckling (netttotal) i Blekinge län och riket 1995–2020

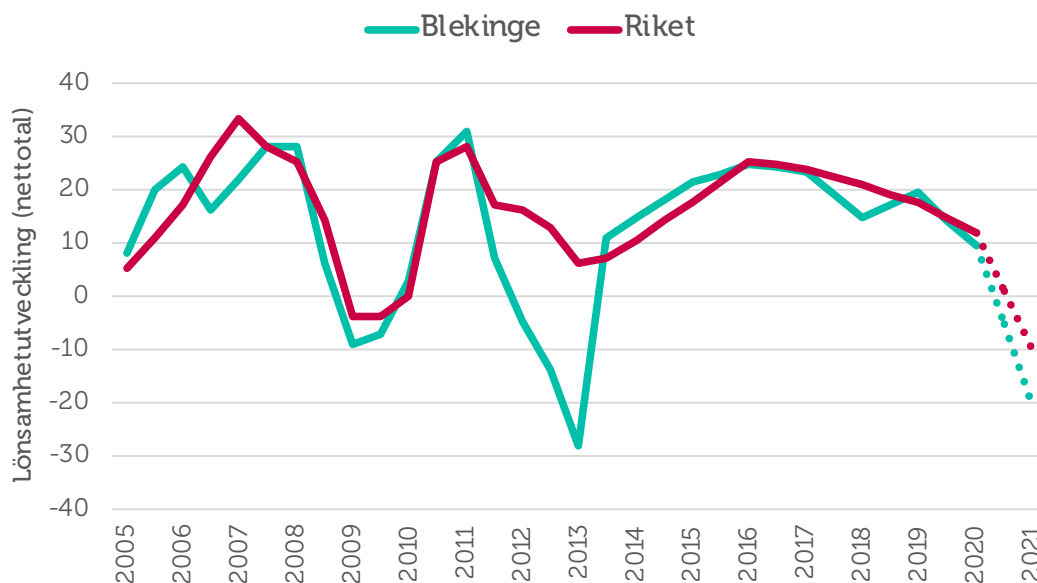
Lönsamhetsutvecklingen

Företagens möjligheter att växa genom investeringar och nyanställningar relaterar till lönsamhetsutvecklingen. I figur 8 kan vi se att Blekinge län historiskt legat i linje med rikssnittet, men att finanskrisen slog hårdare mot företagen i Blekinge jämfört med genomsnittet. Från 2013 har lönsamheten bland länets småföretag återhämtat sig och ifjol rapporterade företagen en stigande tillväxt, till skillnad från riksgenomsnittet som var vikande. I årets undersökning har dock lönsamhetstillväxten mattats av även i Blekinge län, vilket resulterar i nettotalet 10 jämfört med fjolårets 19. Av samtliga småföretag i länet har 35 procent haft en ökad lönsamhet, medan en fjärdedel upplevt att den minskat. Detta innebär att länets lönsamhetsutveckling placerar sig strax under riksgenomsnittets nettotal 12.

På ett års sikt förväntas det sammanlagda nettotalet för lönsamheten bland Blekinge läns småföretag minska till -20, det är markant under riksgenomsnittets nettotal på -10. Bland företagen i länet tror 18 procent på en högre lönsamhet medan 38 procent tror att den blir lägre under det kommande året.

Förväntningarna på utvecklingen framöver speglar en stor osäkerhet om vilka effekter den pågående coronakrisen kommer att ha för svenska småföretag på sikt. Det rådande läget har skapat stora påfrestningar i såväl den svenska ekonomin som i världsekonomin och rörelsen i lönsamheten är tecken på hur även småföretagen påverkas av detta.

Figur 8 Lönsamhetsutveckling (netttotal) i Blekinge län och riket 2005–2020

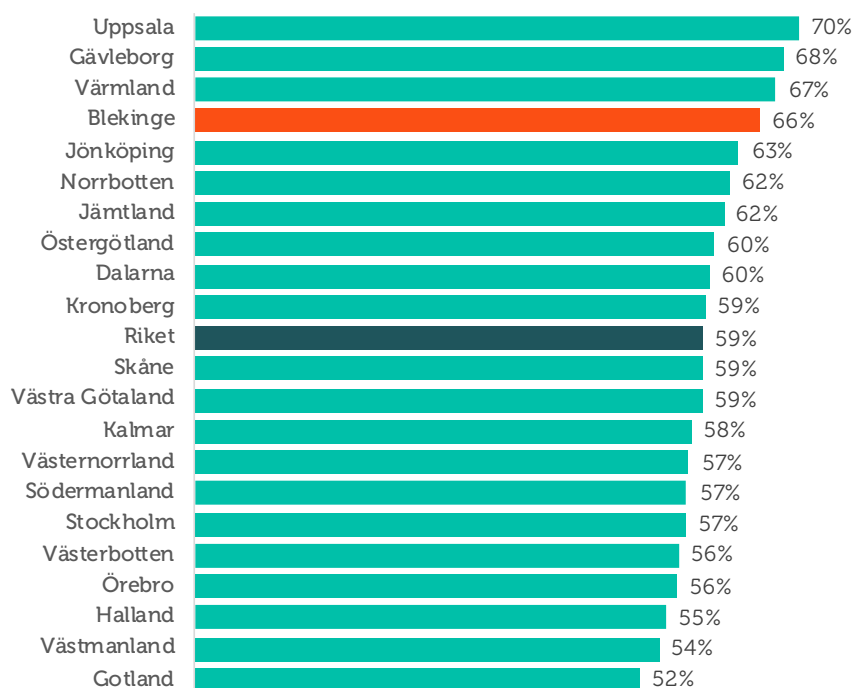
Företagens prisförväntningar

Företagens planer på eventuella prishöjningar ligger på en betydligt lägre nivå än förra året. I länet förväntar sig 29 procent av företagen att deras försäljningspriser kommer att öka under det kommande året, vilket är något högre än riksgenomsnittet på 27 procent men betydligt lägre än i fjol, då det var 45 procent. Företagens förväntningar på att deras försäljningspriser ska öka har stigit kontinuerligt de senaste tre åren, men utvecklingen viker nu brant nedåt. Var tionde företag tror att deras försäljningspriser kommer att minska under kommande tolv månader. Givet de negativa prognoserna för bland annat omsättning och ordergång gör det svårt för företagen att höja sina priser.

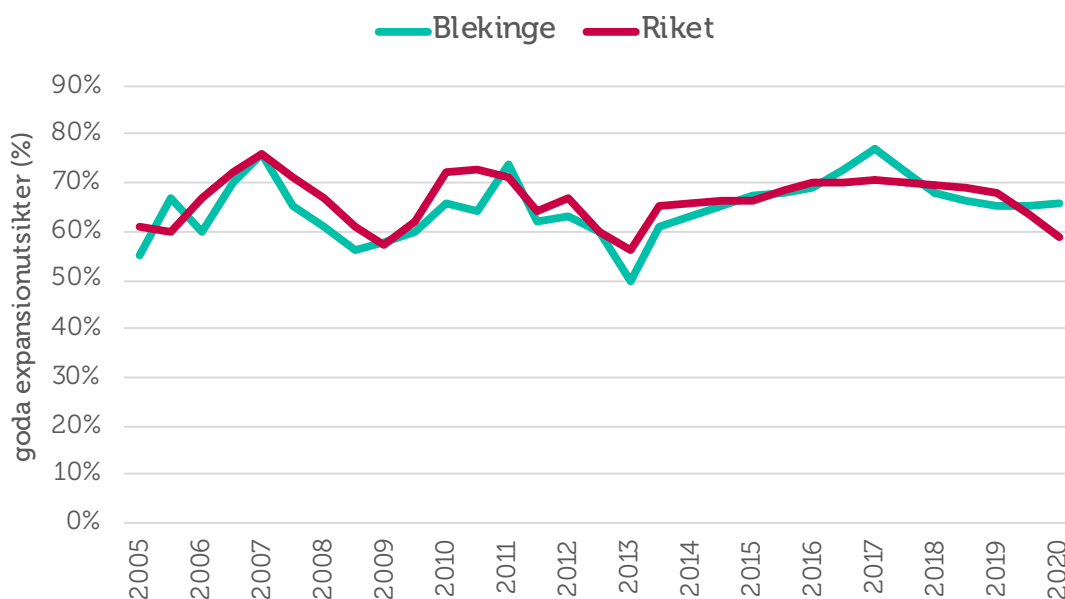
Expansionsutsikter och hinder för expansion

Företagen i Blekinge län upplever bättre möjligheter att växa framöver jämfört med riksgenomsnittet, 66 procent jämfört med 59 procent för riket som helhet, se figur 9. Samtidigt vill omkring nio av tio företag i Blekinge växa. I figur 10 ser vi att den fallande trenden i företagens expansionsutsikter har planat ut i årets mätning. Detta kan ha ett samband med att andelen företag som upplevt svårigheter med att hitta lämplig arbetskraft har minskat betydligt jämfört med förra årets mätning.

Figur 9 Företagens expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) per län och i riket 2020

Figur 10 Expansionsutsikter (andel som ser goda expansionsmöjligheter) i Blekinge län och riket 2005–2020

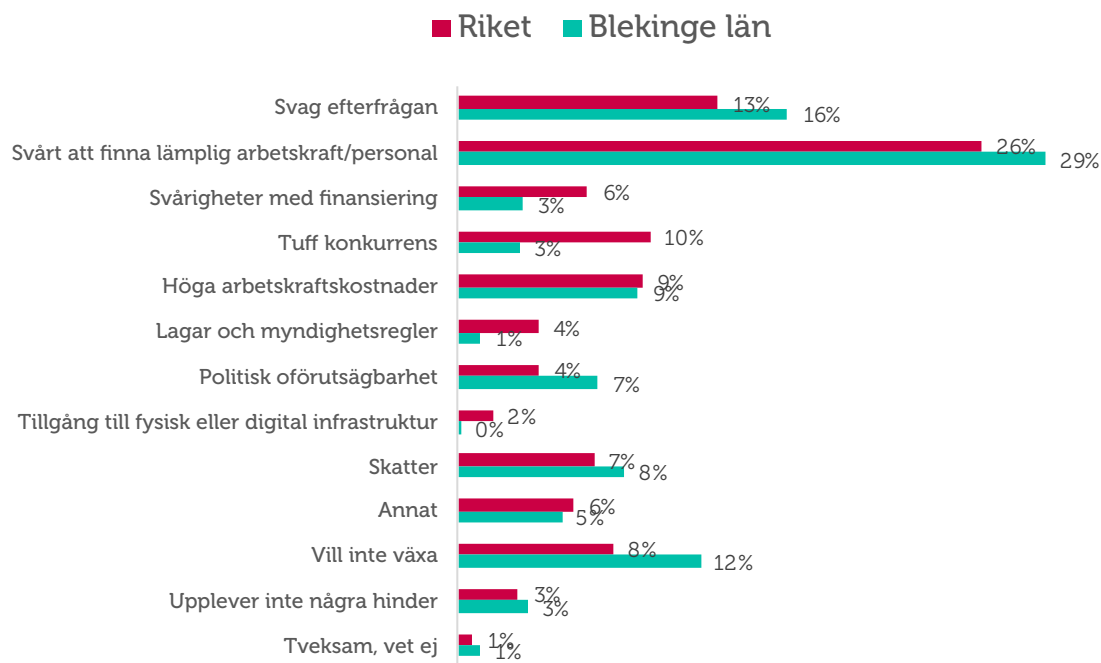

Trots en lägre andel än i fjol är brist på lämplig arbetskraft fortsatt det enskilt största tillväxthindret för småföretagen i Blekinge län. 29 procent av företagen angav detta som det enskilt största hindret för expansion. Ifjol var motsvarande andel 40 procent och då var det ett betydligt högre tillväxthinder jämfört med riket som helhet. I år är länet i nivå med riksgenomsnittet, se figur 11.

Företagen i såväl Blekinge län som för riket som helhet upplever i år att en svag efterfrågan av företagets varor eller tjänster är det näst största hindret för tillväxt. 16 procent av länets företag angav att svag efterfrågan är det enskilt största tillväxthindret, vilket ska jämföras med två procent i fjolårets rapport. Detta är sannolikt en effekt av att coronakrisen lett till drastiskt förändrade konsumtionsbeteenden. Men det är även en effekt av politiska beslut för att förhindra smittspridning, som bidragit till att många företags produktion eller tjänsteutbud helt eller delvis upphört.

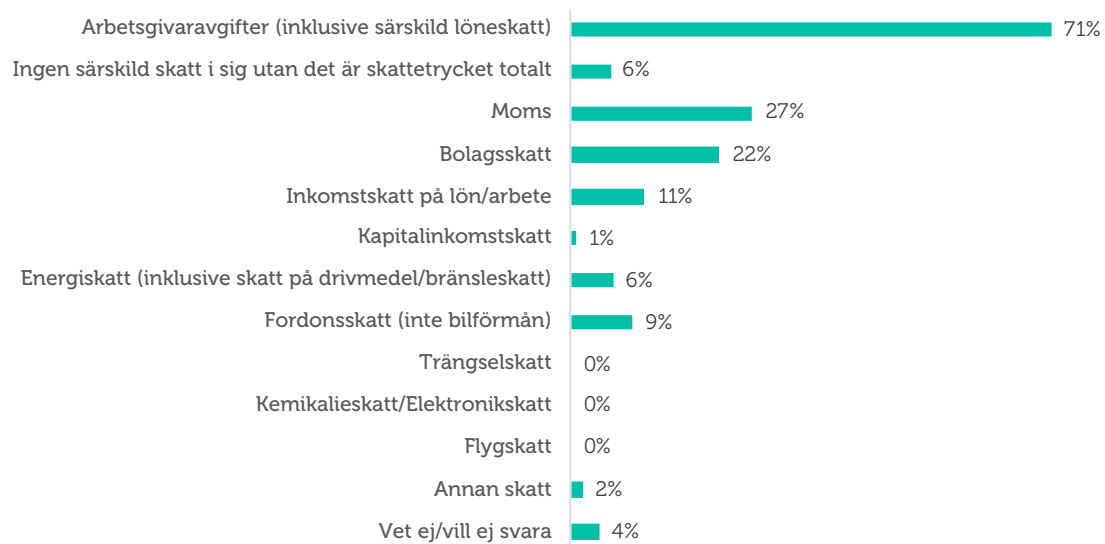
Höga arbetskraftskostnader upplevs fortsatt som ett av de största hindren för länets företag, elva procent angav detta som största expansionshindret. Skatter och avgifter för arbetskraft, inklusive sociala avgifter är stora kostnader för många företag som påverkar lönsamheten.

Figur 11 Tillväxthinder enligt företagen i Blekinge län och i riket 2020 (procent)

Bland de företag som anger att skatter är ett tillväxthinder upplevs framförallt arbetsgivaravgifterna som ett hinder för att utveckla företaget, se figur 12. Till detta kommer också moms, inkomstskatt på lön och arbete samt bolagsskatt.

Figur 12 Du angav skatter som ett hinder för expansion, vilka skatter anser ni det i så fall vara?

SLUTSATSER

Trots att tillväxttakten hade avtagit pekade småföretagens förväntningar inför 2020 på en fortsatt positiv konjunkturutveckling inom både tillverknings- och tjänstesektorn. Företagens högt ställda prognoser har dock inte införlivats under året, vilket tyder på att konjunkturläget mattats av avsevärt redan innan coronapandemin kraftigt började påverka det svenska näringslivet under mars 2020.

Företagens förväntningar på konjunkturutvecklingen de kommande tolv månaderna är nu mycket pessimistiska och tydligt påverkade av coronapandemin. I Blekinge län var det sammanvägda nettotalet för konjunkturindikatorn i 2019 års mätning 51. Årets nettotal är 39 vilket alltså visar på en svagare tillväxt under det gångna året. Utfallet av årets konjunkturindikator blev betydligt lägre än vad länets företagare förväntade sig i fjolårets rapport. Företagens förväntningar för de kommande tolv månaderna är mycket pessimistiska, med förväntningar om en konjunkturindikator på de lägsta nivåerna sedan tidigare finanskrisår.

De främsta hindren för företagens tillväxt är svårigheterna med att hitta lämplig kompetens, svag efterfrågan och höga arbetskraftskostnader. Många företag upplever att det är svårt att hinna med och i Blekinge har omkring var tredje företag tackat nej till order under det senaste året. De främsta skälen till att företagen tackat nej till order är återigen kapacitetsbrist och svårigheterna med att hitta arbetskraft med rätt kompetens.

Sveriges små och medelstora företag finansierar välfärden. De har skapat fyra av fem nya jobb under de senaste decennierna och är motorn i svensk ekonomi. Inom loppet av några veckor har de kastats in i en av de djupaste och mest svåröverskådliga kriser vi upplevt i modern tid. I takt med att antalet företag som påverkas negativt blir fler, stiger arbetslösheten och utanförskapet ökar. Det kan få förödande konsekvenser för det svenska samhället. Förutsägbara villkor som underlättar och stödjer företagande blir därför än mer avgörande för Sveriges långsiktiga konkurrenskraft. Småföretagens tillgång till kompetens, kostnaden att anställa, samt incitamenten för företagande genom bland annat skattesystemets utformning och andra för konkurrenskraften viktiga frågor måste prioriteras, annars är risken att nyinvesteringar skjuts på framtiden och lågkonjunkturen cementeras.